

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HET LAM GODS

Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.

Johannes 1 : 29b

Het Lam, door profeten verkondigd en door psalmisten bezongen. Door offertonen en schaduwen onder oud Israël voorgesteld, zien we hier door Johannes de Doper aangewezen. Hoe Johannes tot dit getuigenis kwam?

Immers, hij was een priesterzoon, hij wist wat het paaslam betekende. En daarom wijst hij op Christus in de taal van het Oude Testament, in de taal der offerande. Maar als dan ook het ogenblik daar is, dat Hij, Die door de doop reeds heeft beleden: Alzo betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen, en door de verzoeking was getoetst en gekeurd, door de Heilige Geest gezalfd zonder mate, om Zijn bediening op aarde in alles heerlijk te maken, Zijn openbare werkzaamheden zou aanvangen, dan verkondigt Johannes: Hij staat midden onder u, Die gij niet kent, doch Die mij gezonden heeft om te dopen met water. Die heeft tot mij gezegd: Op Welke gij de Geest zult zien nederdalen en op Hem blijven, Deze is het, Die met de Heilige Geest doopt.

En als dan Johannes Jezus tot zich ziet komen, dan verkondigt hij: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.

En wanneer Johannes dit predikt, dan is er onder zijn hoorders waarschijnlijk niet één, die deze zegswijze niet verstaat. Want deze prediking sluit zich aan bij Jesaja's profetie: Als een Lam werd Hij ter slachting geleid, enz. Bij de psalmen: Brandoffer en zondoffer hebt gij niet gewild, enz. Bij de ceremoniële wet: Een lam zonder enig gebrek, één jaar oud werd geslacht als paaslam.

Het is ook waarschijnlijk, dat de Doper in deze taal de Christus Gods voorstelt als daar, door een doorwaadbare plaats van de Jordaan, Bethabara genaamd, de lammeren werden overgevoerd voor het a.s. paasfeest om te Jeruzalem geslacht te worden.

Dan, ziende op het tegenbeeldige Paaslam, het enige schuld- en zoenoffer, zo roept hij, Hem aanwijzend: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.

Welk een Evangelie. Immers, er staat niet: de zonde van Israël, doch ook der heidenen. Want zo spreekt de Heere: „Het is te gering, dat Gij Mij een knecht zoudt wezen om weder op te richten de stammen Jakobs. Ik heb U ook gegeven tot een licht der heidenen om Mijn heil te zijn tot aan de eind der aarde”. Johannes ziet Hem aan de Jordaan, Hem n.l. Die op de Pinksterdag zal dopen met vuur en met de Heilige Geest, waarvan Petrus zal zeggen: U komt de belofte toe, want de muur des afscheids, in vijandschap bestaande, n.l. tussen Jood en heiden, is met Christus afgebroken. Hij is het ware Paaslam. Ook ons Pascha is voor ons geslacht, zegt Paulus, en: Die al onze zonden gedragen heeft op het hout.

De oude Grieken spraken van de wereld als van de makrokosmos en de mikrokosmos, d.i. de grote wereld daar buiten, maar ook de kleine wereld van binnen. Immers, ons hart is een wereld van ongerechtigheid.

Het woord wereld komt in de Heilige Schrift voor in verschillende betekenissen. Het kan betekenen niet alleen onze kosmos, maar het woord wordt ook gebruikt in een ongunstige zin. En dan wordt het gesteld tegenover heilig, hemels, goddelijk.

Zo spreekt Petrus van de besmettingen der wereld. En Johannes in zijn eerste brief, hfdst. 2 : 15-17 zegt: „Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen van de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem..... en de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid”.

Die wereld nu, n.l. die kleine wereld, woont in ons aller hart. De apostel noemt dit een wereld van ongerechtigheid. Wij dragen allen zulke een werelds hart om. De wortels en vezels van alle denkbare en ondenkbare zonden vinden er een welige wortelbodem.

Voorwaar wanneer door het louterend en ontdekkend licht van God de Heilige Geest die wereld ontdekt wordt van binnen uit, dan ziet hij zich als de meest wereldse, meest onkuise en zinlijkste en de grootste ellendeling, die ooit Gods aardbodem betreden heeft. Hij voelt, dat de zonden en de aansporingen in hem leven van datgene, het welk honderden naar de galg gevoerd heeft. Ja hij moet wel eens uitroepen: het is een wonder dat ik nog niet in de gevangenis zit, ja een wonder, dat ik nog niet in de hel lig.

Wat doet zo iemand met de beweringen praat van zo vele belijders van tegenwoordig: Ik ben een verbondskind, een avondmaalganger en ge moet pleiten op de belofte? Neen toch, integendeel, al de veroordelingen en straffen in Gods Woord zijn voor hem. Immers, het tijdgehoof legt altijd de hand op de beloften, maar het zaligmakend geloof alleen wordt bekwaamd om in Christus tot zaligheid te geloven door de ontdekking en ontleding van het schepsel.

Welnu, ons hart is een wereld van ongerechtigheid. En daarom, wat een rijk Evangelie beluisteren we hier uit de mond van de Doper. Maar dan ook voor diegenen alleen, die door de donder van Johannes' prediking zich als een addergebroedsel voor God leerden kennen, schuldig aan al de geboden Gods. Want niets en niemand minder dan het bloed en de persoon van de Heere Jezus kan onze schuld voor God bedekken.

En nu verkondigt Johannes dezulken: Zie het Lam. Het Lam, dit ziet niet in de eerste plaats op de lijdzaamheid en onnoozelheid van een

VAN DE ADMINISTRATIE

Op de laatstgehouden commissievergadering werd besloten op het ogenblik nog niet over te gaan tot verhoging van het abonnementsgeld, hoewel onze kosten door de B.T.W. verhoogd zijn. Dat dit niet geschiedde vond zijn oorzaak hierin, dat vele abonnees ons met een gift verrasten, waarvoor wij zeer dankbaar zijn. Wij hebben het vertrouwen, dat giften en overbetalingen zullen blijven aanhouden, zodat wij ongehinderd ons blad kunnen blijven uitgeven voor dezelfde prijs, waarmede wij in 1966 mochten beginnen. Sinds de laatste verantwoording, 30 juni j.l., werd weer extra ontvangen f 354,35, w.o. via Ds. Slagboom f 75,-; Ds. v. Leeuwen van de mannenvereniging te Urk f 100,-; Ds. Smits f 25,- en J. v. Heteren f 5,-. Dat dit alles ons bemoedigt in ons werk, zult u kunnen begrijpen, waarom wij bij den voortduur een beroep blijven doen op al onze abonnees om aan ons blad meer bekendheid te geven. Aan u de daad!

v.d.L.

VAN DE REDAKTIE

Al meer dan eens hebben we geschreven, dat de mogelijkheid overwogen wordt van de uitgave van preken van onze predikanten. We kunnen thans mededelen, dat we met de uitgever van de serie Van Recht en Genade zijn overeengekomen, dat er in deze serie van de 12 preken per jaar jaarlijks 9 preken van onze predikanten zullen verschijnen.

In verband daarmee willen we belangstellen den hiervoor opwekken om zich op deze serie te abonneren. Dan krijgt men elke maand een preek. De kosten per jaargang zijn f 7,50. Daarnaast blijft nog in overweging de uitgave van een boekje met bijvoorbeeld 6 of 8 preken. Dit kan echter slechts doorgang vinden, wanneer de uitgave financieel verantwoord is. Wel is gebleken, dat er belangstelling voor deze uitgave is, maar nog lang niet genoeg om tot de uitgave over te gaan. We hebben veel meer instemmingen nodig. Daarom willen we nader onderzoeken in hoeverre prijs gesteld wordt op deze uitgave. De moeilijkheid is wel, dat we nog geen prijs kunnen noemen, maar we kunnen wel de verzekering geven, dat we die, als de plannen doorgang kunnen vinden, zo laag mogelijk zullen houden. Die is natuurlijk ook afhankelijk van de oplage.

Om het gemakkelijk te maken wordt bij dit nummer een kaart ingesloten, die u slechts behoeft in te vullen en te tekenen, van een postzegel te voorzien en te posten. Als ieder belangstellende dit zo spoedig mogelijk doet kunnen we verder overwegen, wat we in deze moeten doen.

Men kan van de kaart ook gebruik maken om zich te abonneren op de serie Van Recht en Genade.

B.

lam, maar het ziet op Hem als het offerlam. Een schuldig volk heeft een schuldoffer nodig. Ziet op het Lam.

Dat is het zien van het geloof, dat is het zien van een door schuldbesef getroffen en veroordeeld schepsel. Dat is het zien met het oog des geloofs.

Gelijk de Israëlieten in de woestijn, die in doodsnood zagen op het verhoogde slangenbeeld.

In Christus toch als het enig schuld- en zond-

offer is de hitte van Gods gramschap uitgeblust voor de uitverkoren en gelovende zondaar. In Christus is het Paaslam voor de zulken geslacht. In Hem ligt het Pascha — de voorbijgang van het verderf, dat in deze tegenwoordige boze wereld is, de dood en het verderf. Door de Vader voorgesteld in Zijn bloed tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid ontvangt de zondaar ontslag van de vervolgingen der wet.

In Christus is de hitte van Gods gramschap uitgeblust. Daarin ligt de vrede, de rust voor een uitgewerkt zondaar. Om verlost van de

zonde niet alleen, maar ook van alle vuil van eigengerechtigheid, de enige, maardan ook de ware rust te vinden, en straks op het doods-peluw het matte hoofd neer te leggen en steunend alleen op de aangebrachte gerechtigheid van het Lam te zeggen:

Ja op dat Godslam rust mijn ziel,
Vol verwondering bidt zij aan.
Gij hebt door Uw dierbaar zoenbloed
Al mijn zonden weggedaan.

S.

S.

De Christinnereis is voor jong en oud

2.

Met steeds meer licht en kracht werd Christinne overtuigd van haar zondige daden en woorden. Het was als zag zij in een brede perkamenten rol, die voor haar ontrold werd en beschreven was met al de boosheid van haar leven, waarin zij veroordeeld werd door Gods heilige wet. Niet één woord tot haar verontschuldiging kon daartegen ingebracht. Met tijd en plaats werd het haar ordentelijk voor ogen gesteld, in de rol die haar getoond werd. Een rol, die ons doet denken aan de vliegende rol, om Israël er van te overtuigen dat het zich waardig gemaakt had weggevoerd te worden van de erve des verbonds.

Christinne moester van overtuigd worden, dat zij niet alleen Gods heilige wet, maar ook het Evangelie van Zijn genade smaadt had aangedaan. Zij werd in die overtuiging door de krachtige bearbeiding van Gods Geest vernederd, zodat het werd een buigen voor de majesteit van het recht Gods. En in dat ootmoedig buigen moest zij het bekennen, dat harerzijds alle verwachting tot behoud was afgesneden. Maar hier werd haar de deur der hoop in de genade van de Heere Jezus recht dierbaar. Het werd een vluchten tot de troon der genade, een boetvaardig smeken: „O God, wees mij, arme zondares, genadig!” Een smeken om verzoening door voldoening aan Gods recht. Neen, Gods recht mag door haar redding niet gekrenkt worden, en ook niet door de redding van haar kinderen.

Ineens begon deze moeder als een rechte moeder overluid te bidden, te smeken om genade tot de Heere. En zo is haar hart geworden een biddend hart, haar huis een biddend huis. Want haar kinderen werden er door, onder de zegen van Gods genade, wakker geroepen uit de slaap. Het innig bidden van deze moeder drong door alles heen, nam het hart van deze kinderen in. Had zij niet overluid gebeden, dan had het de kinderen niet kunnen treffen. Maar nu nam zij door overluid te smeken om genade, ook haar kinderen mee tot de Heere, en dat wil de Heere. Hij vraagt niet alleen naar ons, maar ook naar onze kinderen, „want dezulken is het Koninkrijk der hemelen”.

De bekering bekam bij deze moeder steeds meer diepgang, en bij de kinderen steeds meer ingang. Zodat aller hart steeds inniger aan de Heere en Zijn dienst verbonden werd. Van Godswege gevoelde zij zich verplicht met haar kinderen te spreken van de Heere en te bidden tot de Heere. Want zo toch wil de Heere Zijn Woord, het zaad der wedergeboorte, tot zegen stellen in jeugdige harten.

Deze moeder wilde van haar kinderen geen beste, brave kinderen maken, het ging bij haar om de hartvernieuwende genade tot bekering. De Heere vraagt daartoe uit kracht van Zijn ontfermende liefde naar ons en naar onze kinderen. Hij sluit er niet één uit.

In deze verbinding aan de Heere en Zijn dienst werd de dienst van satan en zonde opgezegd. Het werd dit gezin onmogelijk langer voort te leven op de straten der ongerechtigheid, in de stad Verderf.

Maar dat liet de vorst der duisternis niet toe. U kunt er op rekenen dat hij wakker is. Nog vóór dat deze moeder was opgestaan, stonden er al twee gezanten van de boze bij haar bed, en die wisten van alles af.

Hoor maar: „Nu was het haar, als zag zij twee mannen met een zeer ongunstig voorkomen bij haar staan, en als hoorde zij hen zeggen: Wat zullen wij met die vrouw aan-

vangen? Want zij roept om genade, zowel wanneer zij wakker is, als wanneer zij slaapt; als zij voortgaat zoals zij begonnen is, zullen wij haar, evenals haar man verliezen. Wij moeten dus op de één of andere wijze trachten haar gedachten af te trekken van de dingen van het hiernamaals, anders zal niets ter wereld er haar van kunnen afhouden haar echtgenoot op zijn reis te volgen”.

Vanuit de mond van deze helse mannen is het ons bekend, dat zij zich zeer bezorgd maken over het verliezen van deze vrouw. Satan houdt haar vast, wil haar niet kwijt. En dat geldt niet alleen haar, doch ook haar kinderen, die hij zo nodig heeft voor de toekomst van de stad. Had zij nu alleen maar wat benauwdheid en wroeging in haar geweten, of een kleed van uitwendige vroomheid aangedaan, zoals dat menigmaal plaats heeft, dan was dit geval voor ons zo moeilijk niet. Dan zat de godsdienst haar alleen maar in het hoofd, en niet in het hart. Maar hier is de situatie zo geheel anders. Het is een vrouw, die dag en nacht tot de Heere roept om genade. En als dat zo doorgaat zullen wij haar, evenals haar man, met haar kinderen verliezen. Was het bij haar alleen maar gekomen tot een beloven van wat beterschap, een steunen op eigen kracht, dan was het niet meer dan een morgenwolk, een vroegkomende dauw, die heen gaat zonder iets goeds na te laten. Ja, dan waren al haar plannen met weinig moeite te verijdelen. Maar nu is het bij haar een smeken om genade, en de genade waarom zij smeekt, is sterker dan wij zijn. Want zulke mensen krijgen hulp van boven. Satan ziet het goed in, hij is in dit opzicht werkelijk ter zake kundig. Hij weet tot op zekere hoogte het kostelijke van het snode te onderscheiden. Zijn dienaren merken dat deze vrouw het oog gevestigd heeft op de Man, bij Wie hulp besteld is en genade is uitgestort op Zijn lippen, en dat doet haar zo krachtig smeken om genade.

Maar blijkbaar hebben deze mannen, die op het verderf van deze moeder het oog gevestigd hadden, gedacht dat zij sliep en daarom wel wat hard gesproken. Een fout waarover zij zeker niet weinig afgestraft zijn door de Boze, want met zekerheid wisten zij niet dat deze vrouw slapende was.

Of zij wakker was en of zij door dit hels gewoel wakker geworden is, doet niet ter zake, zij kon met hetgeen zij gehoord heeft haar winst doen.

Nu wist deze vrouw dat satan alles in het werk zal stellen haar gedachten af te trekken van de dingen der eeuwigheid, en dat greep haar aan. De vreselijke gedachte van afgetrokken te zullen worden van de Heere en van Zijn wegen, sloeg haar de schrik om het hart. Het angst-zweet parelde op haar voorhoofd, terwijl zij over haar gehele lichaam beefde. En toch was het haar profijtelijk van dit helse voornemen enige kennis te hebben. Het bracht haar nog meer in het besef van haar afhankelijkheid, tot de overtuiging de Heere nodig te hebben in het volharden op de ingeslagen weg. Zijn genade werd haar steeds meer dierbaar tot onderwijzing, tot beleving en tot volharding. De Heere hoorde het kirren van Zijn duif, het piepen van Zijn zwaluw vanuit de verschrikingen, die over haar gekomen waren. Hij bracht haar ontroerde ziel tot de rust van het geloof. Hij kwam haar zelfs in de overdenking van het hemelleven te stellen. Het was als zag zij haar man in de plaats der heerlijkheid

temidden van de gezaligde geesten, met een harp in de hand, zingende en spelende voor Hem, Die op de troon zit, en een regenboog was boven Zijn hoofd. En toeziende zag zij hoe haar man het hoofd boog met hetaangezicht ter aarde, zeggende: „Ik dank U, mijn Heere en Koning, dat Gij mij hebt gebracht aan deze plaats”.

Toen hief de ganse schare een luid gejubel aan en zij speelden op hun harpen, doch niemand op aarde kon verstaan wat zij zongen, dan alleen de Pelgrim, de man van deze weduwe, en degenen, die bij hem waren. En dat was voor haar een zoete verkwikking. Zie toch, het is die boze mannen niet gelukt haar gedachten van de Heere en van Zijn heerlijkheid af te trekken, om haar terug te brengen tot de dienst der zonde. Door de werkingen en onderwijzingen van de Heilige Geest mocht zij zelfs met meer kracht en klaarheid over deze dingen gaan denken. Satan weet het wel dat het in de eerste plaats gaat om het denken van de mens. Elk mens leeft zoals hij denkt. Zo lang wij met onze gedachten blijven leven in de wereld met al haar begeerlijkheden, kunnen de dingen der eeuwigheid niet begeerlijk voor ons worden. En daarom komt de Heere tot ons met de lokstem van het Evangelie, roept Hij ons tot het bedenken van de dingen die boven en eeuwig zijn. Wij moeten van dag tot dag leren denken vanuit het Goddelijk denken. Hij heeft in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid de weg der zaligheid uitgedacht, tot zaligheid van ellendige zondaren. En dat mocht deze moeder door genade ter harte nemen.

Nijkerk

R. Kok

Naar de Catechisatie

53.

De voorzienigheid Gods (vervolg)

In drie almachtige daden Gods onderscheiden we Gods voorzienigheid, namelijk in: onderhouding, medewerking en regering.

De onderhouding van het geschapene.

God heeft Zijn hand niet teruggetrokken toen Hij de wereld geschapen had. Hij houdt die in stand. „Hij bewaart die bij haar wezen”, zo is wel eens gezegd.

Deze instandhouding betekent niet, dat wij God en de wereld mogen vereenzelvigen, in één laten vloeien. Dit leert het pantheïsme. Zeker, er is een „immanentie” Gods, d.w.z. een inwoning Gods in de wereld, omdat God overal tegenwoordig is, maar dan zó, dat God tevens „transcendent”, d.i. bóven de schepping staat. Hij kan nooit, met eerbied gezegd, Zelf „schepsel” zijn of worden.

Het vals mysticisme en de geestdrijverij gaat in haar beschouwing over de gemeenschap van God met Zijn volk zo ver, dat zij God in Zijn volk laten inéenvloeien. Zeker, die gemeenschap kan zeer intiem zijn, innig, maar dan blijft toch de ziel vervuld met eerbied en diep ontzag jegens de Heere en zal zij Zijn hoogheid erkennen en aanbidden. Dit beleefd de echte mystiek in de verborgen omgang met God, Jes. 57 : 15.

De onderhouding Gods van al het geschapene is algemeen, d.w.z. over alleschepselen. „Heere, Gij onderhoudt mens en beest”, Ps. 36. En zij is bijzonder over al Zijn volk. „Ziet, des Heeren oog is over degenen, die Hem vrezen”, Ps. 33 : 18a.

De Heere onderhoudt de schepselen. In alles is dus het schepsel afhankelijk van zijn Schepper. „Aller ogen wachten op U en Gij geeft hun hun spijs te zijner tijd”, Ps. 145 : 15. Beléven wij ook onze diepe afhankelijkheid? Van nature niet. In het paradijs viel de mens van God af. Hij wilde als God zijn. En dit zit in ons aller bestaan. Maar wanneer Gods Geest de mens vernieuwt, wordt hij eraan ontdekt en leert hij met Paulus vragen: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” In die eerste tijd van de eerste liefde leeft hij zó afhankelijk van de Heere, dat hij niets kan doen zonder de Heere en heeft hij Hem in alles nodig, tot de kleinste dingen toe. Ja, dan kan er ook niets bij door. Dan ligt alles zo teer. Wat is dit afhankelijke leven aan de Troon der genade kostelijk. Later moet Gods kind wel eens vragen: „Och, wierd ik derwaarts weergeleid, dan zou mijn mond U d'ere geven”.

De onderhouding is middellijken onmiddellijk of door het wonder.

Zon, maan en sterren onderhoudt God onmiddellijk, zonder tussenkomst van de mens. Dit laatste zeggen we er speciaal bij, omdat dit o.i. zeker iets te zeggen heeft voor de mens met al zijn weten en kunnen. We denken aan de prestaties op het gebied van de ruimtevaart, zoals die nu gebleken zijn bij de reis naar de maan. Onder Gods toelating kan de mens ver gaan met zijn wetenschapsproeven. Maar is het in Gods gunst? Zou Psalm 115 : 16 niet een duidelijke aanwijzing kunnen zijn in verband met deze prestaties: „maar de aarde heeft Hij de mensen kinderen gegeven”. Dat de mens op de aarde zijn wetenschappelijke onderzoeken verricht, is op zichzelf niet te veroordelen. Daarin moeten we Zijn schone gaven, die God geeft in Zijn algemene goedheid, bewonderen. Maar, waartoe gebruikt de mens die gaven? Om God in de grootheid en wijsheid van Zijn werken te verheerlijken, of tot zelfverheerlijking en machtswellust?

Ligt in die onmiddellijke onderhouding van zon, maan en sterren niet de gedachte opgesloten, dat God zegt: mens, dit is Mijn terrein, dat zal Ik Zelf beheren, daar moet u van afblijven?

Ook heeft God wel mensen onmiddellijk onderhouden. Denk aan Mozes op de berg Sinai, waar hij 40 dagen en 40 nachten vertoefde, zonder eten en drinken (Exod. 34 : 28).

Verder onderhoudt God de schepselen middellijk, door voedsel, medicijnen enz.

Sommigen van Gods kinderen heeft God ook wel eens onderhouden door het wonder. Israël in de woestijn, Elia bij de beek Krith en bij de weduwe te Zaphat. Ook in dagen van vervolging is dit gebleken. Ik heb wel eens gelezen, dat iemand tot de hongerdood veroordeeld was en men zette hem in een kamer precies boven een keuken. Maar God bestuurd het zo, dat iedere morgen een kip eenei legde in het venster van die kamer. En zo werd de zwaar beproefde door God onderhouden. Overigens is de mens verplicht de middelen te gebruiken, zowel voor zijn lichamelijk onder-

houd als voor zijn geestelijk welzijn. De mens is een verantwoordelijk schepsel voor al zijn daden. Maar God moet de middelen zegenen, zal de mens er de gewenste baat van ontvangen. Mochten we in het ootmoedig afhankelijkheidsbesef de middelen gebruiken en opgaan naar Gods huis of Zijn Woord lezen.

2. De MEDEWERKING Gods.

Hieronder verstaan we, dat God medewerken de invloed in alle bewegingen der schepselen. Zondag 10 antw. 28 wijst hierop. Zonder Gods wil kan de mens zich dus niet roeren of bewegen. Ook ten deze blijkt de diepe afhankelijkheid van de mens.

Maar hoe moeten we dit verklaren met de daden van de mens? God kan toch nooit de oorzaak zijn van de zondige daden van het schepsel. „Verre zij God van goddeloosheid en de Almachtige van onrecht”, Job. 34 : 10. En God moet toch tot alles de kracht geven. Ongetwijfeld. Maar waartoe geeft God de kracht? Niet om te zondigen. De Heere geeft b.v. de kracht om mijn arm te kunnen gebruiken. Maar kwets of dood ik mijn naaste met mijn arm, dan misbruik ik die gegeven kracht. Daarom blijf ik verantwoordelijk voor mijn daden, gezien ik een redelijk, zedelijk schepsel ben, niettegenstaande mijn verdorven bestaan.

Heeft de mens dan toch nog een vrije wil ten goede? Dit leerde Pelagius, wiens dwaalleer tot vandaag nog voortleeft.

Volstrekt niet. De wil van de mens is door de zonde radikaal boos en verkeerd geworden. Onbekwaam tot enig geestelijk goeden geneigd tot alle kwaad. Daarom moet de wil omgebogen, vernieuwd worden. Dit is het werk van de Heilige Geest.

Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len.
Neig mijn hart en voeg het saam
Tot de vrees van Uwe Naam.

3. De REGERING Gods.

Hierover echter een volgende les, D.V.
Urk

v.L.

moeten onze kerken schuld bewust het hoofd buigen, omdat er altijd onbijbels is gehandeld! Of die synodebroeders dit ook hebbengedaan in die Hilversumse kerk? Vermoedelijk zijn ze „tevreden” naar huis gereisd, met uitzondering van het groepje broeders, dat deze beslissing zo maar niet kon verwerken. Een feit is, dat deze Synode bij veel trouwe kerkleden, waaronder ook zusters, een onverteerbare zaak op de maag heeft gelegd! Alomworder geklaagd over het gemis aan „winkracht” (of werfkracht) van onze kerken. In verhouding tot de bevolkingsaanwas gaat ons kerkverband in zielen aantal niet vóór, maar zelfs flink achteruit. Het Hilversumse besluit zou er wel eens oorzaak van kunnen zijn, dat dit proces in nóg sneller tempo voortschrijdt. Tot zover Ds. De Vries.

Wij zijn dankbaar voor dit getuigenis en kunnen er ons geheel in vinden.

M. Baan

Nieuwe wegen, oude sporen

2

We komen hier weer terug op het boekje van J. H. en W. H. Velema onder bovenstaande titel. We halen nog een gedeelte uit paragraaf 6, hoofdstuk III aan:

„In het bovengeschetste klimaat is het van het grootste belang, dat het Evangelie op de juiste wijze wordt vertolkt. Dit naar twee kanten. Het Evangelie moet vertolkt worden overeenkomstig de zin en de mening van de Heilige Geest, Die de auteur is van de Bijbel. Het Evangelie moet ook zo gebracht worden, dat het bij de moderne mens kan „aankomen”. Wat dit laatste betreft: het Evangelie brengen in een taal van twee eeuwen geleden, is een het Evangelie onwaardige zaak. Geen enkele taal, van welke eeuw ook, kan gekanoniseerd worden. De Statenvertaling heeft taalvormend gewerkt. De belijdenisgeschriften hebben een eigen theologisch idioom. We zijn dankbaar voor deze monumenten van denken en uitdrukken. Maar deze taal, hoe zeer we er aan verknocht zijn, is niet voor alle eeuwen de taal waarin het God belijft tot ons te spreken. Met behoud van de eeuwige waarheid Gods zullen we toch altijd weer moeten proberen de mens van nu in zijn eigen taal en uitdrukkingwijze aan te spreken. Dat is niet de vulgaire straattaal. Trouwens het gaat niet om een populaire taal, maar om een taal, die past in het denk- en leefklimaat van de moderne mens. Er mag geen kloof zijn tussen het leven in de keiharde maatschappij, door en door zakelijk, en de kerk. Als men levend in deze tijd, werkend met de modernste methoden, in de kerk komt waar een levensgevoel en wereldbeeld van een halve eeuw geleden doorslaggevend zijn, dan wordt de moderne mens teruggestoten. En dat mag niet. Het Evangelie is niet naar de mens, maar de wijze waarop het gebracht wordt moet de mens wel aanspreken en zeker niet de lachlust opwekken.

Dat gebeurt wanneer men in een geïndustrialiseerde maatschappij het Evangelie brengt alsof men in een agrarische samenleving leeft. Of wanneer men de afhankelijkheid van de mens, die vandaag evenzeer een feit is als een eeuw geleden, op dezelfde wijze onder woorden brengt als toen. In de 17e eeuw werd in een Friese kerk de voorbede gevraagd voor iemand, die in de week daarop een reis moest maken naar Den Haag. Tegenwoordig doen we dat niet meer voor iemand, die een trip per vliegtuig maakt naar Canada. De moderne mens is op een andere manier afhankelijk dan vroeger. Als de kerk dat in haar ambtelijke dienst niet verdiskonteert, plaatst ze zich buiten de werkelijkheid”.

Hier komen gedachten naar voren waar we het niet mee eens zijn. Om te beginnen willen we er op wijzen, dat in deze tijd gelukkig nog wel gebeden en gedankt wordt voor behouden overkomst in en uit Canada. We hebben zelf in Canada op verzoek van de mensen meermalen in het openbare gebed, in de samen-

Attentie

DE GENERALE SYNODE

Onder dit opschrift heeft Ds. G. de Vries geschreven in het kerkblad van Rijnsburg „Toerusting”.

Hij schrijft daarin over het „vrouwenkiesrecht”.

Wij willen zijn visie gaarne de lezers van ons blad doorgeven.

Hij schrijft als volgt:

Uit dagblad berichten zal u bekend zijn, dat het kiesrecht der gemeente, dus in feite het kiesrecht van de vrouw, er „door” is. Hoe de formulering etc. precies luidt, zal t.z.t. uit de gedrukte „akta” moeten blijken. Indien echter de persberichten juist zijn is het besluit genomen, dat de verkiezing van ambtsdragers op zulk een wijze kan geschieden, dat zusters der gemeente, die toegelaten zijn tot het Heilig Avondmaal, aan de verkiezing deelnemen. Nadrukkelijk is aan deze uitspraak toegevoegd, dat dit kiesrecht van de vrouw niet moét en mag worden beschouwd als een stap in de richting van „de vrouw in het ambt”. Het deelnemen van de zusters aan de verkiezing van ambtsdragers ziet deze Synode niet als een „regeerdaad” en niet als in strijd met de Schrift, maar het bekleden van enig ambt door de vrouw acht ze daarentegen wel in strijd met de uitspraken in de Schrift. Althans, zo dacht deze Synode — in meerderheid — over het laatste. Wie zal zeggen hoe een Synode over zeg tien jaar er over denkt? Pantarei — alles vloeit, alles is in beweging, alles is op drift —, vooral in onzettijd. Met het begrip „tijdgebonden” wordt veelvuldig geopereerd. Het is dus best mogelijk dat over tien jaar dit begrip ook wordt gehanteerd in onze kerken om de vrouw in het ambt te krijgen. Daar komt dan nog bij dat het in onze kerken zoets als traditie is, om — zij het ook schoorvoetend — achter de Gereformeerde kerken (syn.) aan te sukkelen. Het „vrouwenkiesrecht” — op de tafel gelegd als „kiesrecht der gemeente” — is daar het zoveelste bewijs

van. Er komt dan na verloop van tijd wel méér uit de bus! Denkt eens zo’n 10 of 20 jaar terug! Toen werd er in onze kerken niet gedacht aan „verkiezingen” waaraan zusters deelnemen. In zijn rektorale rede „De positie van de vrouw in Christus’ kerk”, uitgesproken op 19 september 1950, heeft Prof. Hovius duidelijk aangetoond dat de vrouw geen ambt in de kerk kan bekleden en dat ze evenmin gerechtigd is aan de verkiezing van ambtsdragers deel te nemen.

Die rede, waarin schriftuurlijke lijnen werden getrokken, werd destijds met instemming beluisterd en later in druk uitgegeven. Het moet voor deze hoogleraar wel een zeer pijnlijke zaak zijn geweest dat de Hilversumse Synode zijn principiële visie van de tafel heeft geveegd! Vóór de afdoening van deze „vrouwenstemrecht-zaak” heeft hij dan ook een „nota” ingediend!

Ne deze Synode de genoemde beslissing heeft genomen, heeft ze daarmee uitgesproken, dat de Afgescheiden Kerken ten aanzien van deze zaak altijd „dwalende kerken” zijn geweest, althans „kunnen” zijn geweest. Immers, de synodebroeders schijnen niet helemaal zekerheid omtrent deze aangelegenheid te bezitten. De verkiezing „kán” geschieden met deelname van de zusters, aldus ongeveer het besluit. Het behóeft *alzo* dus *niet* te gebeuren! Dat is nu weer zo’n christelijke gereformeerde „kool-en-geit-sparende” beslissing! Als het „vrouwenkiesrecht-in-de-kerk” werkelijk schriftuurlijk is, dan is het „geen kán geschieden”, maar een onverbidde „móeten geschieden”!

Hoe het zij, deze Synode van Hilversum heeft met dat „kan-geschieden-op-zulk-een-wijze-dat-ook-de-zusters-aan-de-verkiezingen-deelnemen” in feite verklaard, dat de Christelijke Gereformeerde Kerken in het verleden hebben gedwaald, omdat alleen de broeders hebben „kunnen” stemmen. Dat strekt niet toeter van onze „voortrekkers”! Die hadden geen inzicht in de Schrift ten aanzien van deze zaak? Het licht is pas opgegaan in Hilversum, anno Domini 1969! Maar dán past ons als kerken diepe verootmoediging voor de Heere. Dán

komsten van de gemeente, voor hen gebeden en met hen gedankt.

En een kind des Heeren aan de overzijde van de oceaan vertelde ons eens, hoe ze een vlieg-reis naar ons land had gemaakt en hoe verwonderd ze was, dat ze hier behouden aangekomen was. We zijn nog in alle opzichten van de Heere afhankelijk, maar het gaat er ook om, dat we dat beleven.

Maar nu de zaak zelf.

De afstand tussen de moderne mens, al of niet tot een kerk behorend, en de kerk in de rechte zin van het woord, als volk van God, is veel groter dan de schrijver hier stelt. Er is een oneindige afstand, een diepe kloof tussen hen in denken en willen en in alles. Dat is van de val af zo geweest. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen des Geestes. Ze zijn hem een dwaasheid. De mens staat vijandig tegenover het Evangelie. Dat belijdt de schrijver natuurlijk ook, maar dan zouden we het er over eens moeten kunnen zijn, dat het Evangelie nooit zo gebracht kan worden, dat het bij de moderne mens „aankomt”.

Ook niet bij de konservatieve mens. Bij niemand! We blijven belijden de noodzaak van de bediening van de Heilige Geest.

De moderne zegswijze, de aanpassing aan het denk- en leefklimaat van de moderne mens, heeft een levensgroot gevaar in zich. De Schrift moet verklaard en toegepast worden, zo, dat Gods kinderen daarin voedsel vinden, dat ze er amen op kunnen zeggen. Dat is door het getuigenis des Geestes ook het geval. De moderne manier van vertolking van het Evangelie blijkt juist op dit punt niet aan te slaan en niet „aan te komen” bij hen, die de Heere vrezén.

We nemen het helemaal niet op voor een ouderwetse uitdrukkingwijze, maar willen toch konstateren, dat Gods kinderen van vandaag nog voedsel vinden in werken van onze vaders, die vroeger de kerk gediend hebben. Juist in deze tijd is er grote vraag naar preken en andere werken van hen, die allangde rust zijn ingegaan.

Op grond hiervan kunnen we het niet eens zijn met wat de schrijver verder zegt over het vertalen, het vertolken van de Bijbelse boodschap voor de buitenkerkelijken en onze eigen jeugd. Laten Gods knechten het Evangelie brengen op een waardige wijze, onder inwachting van de zegen des Heeren. Het blijkt ook in deze tijd, dat jongeren en buitenkerkelijken, die de Heere in het hart grijpt, aansluiting zoeken en vinden bij Gods kinderen. Eenvoudige predikers spraken en spreken vaak meer naar het hart van Jeruzalem dan anderen, en de Heere gebruikt hen tot de komst van Zijn koninkrijk.

We zouden nog meer kunnen noemen, maar willen hiermee volstaan. Het zal voldoende duidelijk zijn, dat we veel waardering hebben voor het werk van deze bekwame schrijvers, maar toch ook kritiek hebben en waaruit deze voortvloeit.

Nog een enkele opmerking willen we maken. We moeten erkennen, dat er veel traditionalisme is. Dat is de nood van de kerk naast de nood van de wereld. Er gaat haast geen getuigenis van de kerk uit, omdat er zo weinig leven uit en met de Heere wordt gevonden. Dat leven alleen breekt met alle traditionalisme. Dat bewaart ook voor een bepaalde progressiviteit, die een groot gevaar is.

We leven in een ernstige tijd op het gebied van het wereldgebeuren, maar ook op het terrein van het geestes-leven. Op een nieuwe wijze komt openbaar wat de Schrift zegt: „De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God”. Het is in het paradijs begonnen en zal doorgaan tot het einde. De hele wereld zal tenslotte moeten erkennen dat er een God is, Die leeft en vonnis geeft.

Gods werk zal doorgaan, ondanks de nood der tijden. De Heere staat voor Zijn werk in en vervult Zijn Woord. Hij gebruikt nietige middelen, zwakke mensen, om te arbeiden door Zijn Woord en Geest tot zaligheid van zondaren, tot verheerlijking van Zijn naam. De kerk zal er blijven, omdat God het wil. Daarin ligt de troost en kracht voor Gods volk.

Gelukkig de mens, van welke leeftijd of welke afkomst ook, die door de bearbeiding van de Heilige Geest de waarheid mag leren verstaan. Al Gods kinderen zijn op de leerschool des levens en worden door de Heere Zelf onderwezen tot zaligheid.

Het gebed van ouders en van ambtsdragers en van allen, die bidden geleerd hebben, mag wel zijn: Heere, gedenk aan Uw verbond.

B

20 28 Uit de praktijk

„Ja man, ik denk dat een ieder van Gods volk daar wel min of meer kennis van heeft, en bij de één is dat wel duidelijker dan bij de ander. Doorgaans horen wij maar van die gebeurtenissen, die het meest treffend zijn, maar als een mens eens op mag merken, wat zijn er dan een voorvallen in het leven waarvan men moet zeggen, dat het de Heere was, Die heeft doorgeholpen en bewaard”.

„Daar sprak u van opmerken, vrouw, maar dat is een kostelijke genadegift en dat gaat met een teer leven gepaard, en waar we spraken over de bewaring des Heeren over Zijn volk, daar dacht ik aan een bijzonder geval dat mij door een schipper werd verteld uit zijn eigen leven. Op één zijner reizen was zijn schip beladen met rijshout, dus ongeveer tweederde gedeelte van de vracht was boven op het schip gestuwd. Op weg naar zijn bestemming kreeg hij met storm en regentekampen, zodat hij in het kanaal dat hij doorvoer, naar schipperstaal aan lager wal geraakte en genoodzaakt werd de schuit vast te maken voor de nacht die aanbrak. De bollantaarn werd aangestoken en in het want boven de last rijshout opgehangen, en de schipper begaf zich met zijn knecht ter ruste. In de nanacht ging de wind liggen en met het kriecken van de dag werd het vrijwel windstil. Toen het daglicht doorbrak werd de reis vervolgd, de bollantaarn werd neergehaald, maar brandde niet meer en was geheel zwart gerookt. Na enkele uren gevaren te hebben werd de plaats van bestemming bereikt en vastgemaakt aan de kade waar ook de nachtboot lag afgemeerd. De kapitein van die nachtboot kwam naar de schipper toe en vroeg hem of hij vannacht op die en die plaats gelegen had. Ja, zeide de schipper, dat klopt. Maar, zeide de kapitein, wat had je toch een vreemd licht op, als je dat licht niet gehad had, was ik zeker met mijn boot volle kracht op je schip gelopen. Het was aardedonker en stormweer, en geen weer om te varen, en ik heb je niet opgemerkt voordat ik vlak bij je was. Ineens zag ik een helder licht en kon door haastig het roer om te gooien een aanvaring voorkomen, maar dat licht zat op zo'n vreemde plaats, het was niet boven de last rijshout zoals het behoort, maar het zat in de last, en bij de uitstraling van mijn boordlicht zagen wij uw lantaarn hangen, maar die brandde niet. Mijn stuurman zei tot mij: wat heeft die schuit een vreemd licht op, maar voor mij was het onbegrijpelijk. Toen wij uw schip gepasseerd waren konden wij dat licht niet meer bespeuren. De schipper hoorde het verhaal van deze kapitein met verwondering aan en zag hierin de bewarende hand des Heeren over hem, zijn knecht en zijn schip. Hij dacht aan die zwartgerookte lantaarn, maar wat dat bijzondere licht geweest is heeft hij nooit kunnen verklaren”.

De Heere staan allerlei wegen en middelen ten dienste om Zijn kinderen te bewaren in allerlei omstandigheden, en wat is dit een reden tot verootmoediging, wat wordt men klein onder zulke zaken, dan ontbreken de woorden, maar wordt beleefd onze nietigheid en afhankelijkheid van de Heere, Die zulke bemoeienissen wil maken met mensen die in zichzelf aangemerkt niet waardig zijn om aangezien te worden, en op zulke tijden wel in het stof begren te kruipen. Die God te benodigen voor de tijd en de eeuwigheid, Die Zijn volk bewaart en zoals de dichter zegt beschermt in het grootste gevaar, is u en mij ten hoogste noodzakelijk.

J. van Heteren

KERKNIEUWS

EVANGELISCHE KERK TE MERKSEM

Op verzoek delen wij mede, dat de bijeenkomsten van bovengenoemde kerk, uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten, D.V. vanaf zondag 2 maart zullen worden gehouden iedere zondag:

's Morgens 10 uur te Merksem, Oude Barreellei 64;

's Avonds 5 uur te Antwerpen, St. Jansplein 33.

Voorganger is de evangelist G. H. Kieviet.

Deze mededeling is van belang voor schippers, die deze samenkomsten bezoeken en waarvan er ook wel lezers van ons blad zullen zijn.

Bockbespreking

Tijdsin, uitgave van de bond van Chr. Geref. jeugdverenigingen in Nederland.

We kregen het 1e nummer van de 2e jaargang ter recensie. Het blad verschijnt voortaan driewekelijks. Het formaat is gewijzigd. Dat lijkt ons een verbetering.

Uit „met de redactie” blijkt o.a. dat de uitgave van het blad geschiedt met hulp uit het jeugdsteunfonds. Er kwamen drie nieuwe redaktieleiden. Het blad geeft een verslag van de jeugdsynode Zwolle 1968. We missen daarbij commentaar van de redactie. We vragen ons in alle ernst af of het wel op de weg van de jeugdverenigingen ligt om zich op de wijze als daar geschied is uit te spreken over allerlei zaken, die al deining genoeg geven in ons kerkelijk leven, zoals psalmberijming, liturgische formulieren, gezangen en berijmde schriftgedeelten en vrouwenkiesrecht, om maar niet meer te noemen. We kunnen hier wel uit opmaken wat nog komen zal. De jeugdsynode sprak al uit, dat „ereen deputaatschap worde ingesteld ter nadere bestudering van het passieve kiesrecht van de vrouw”!

Dan volgt er een meditatie (?) van Bruno de Roeck, een ex-priester, die hij ook als priester had kunnen schrijven. Volgens een artikel in Trouw van 28 januari j.l. voelt De Roeck zich „nog altijd heel goed katholiek”!

Het artikel „Karl Barth overleden” is lezenswaardig, zoals we van de schrijver Ds. J. H. Velema gewend zijn. Verder vragen de volgende twee bladzijden aandacht voor kampen en reizen. Tenslotte schrijft Wilma Vianen over „Kerstfeest-geefte van de kerk?” Daarin verhaalt zij van 25 jongens en meisjes, die op kerstavond in een grote stad aan 140 man vervoerspersoneel „een boekje, waarin het evangelie van Jezus Christus, en hoe Hij ons met Zijn eigen vreugde ontzettend gelukkig maakt, simpel en duidelijk geschreven stond” hebben uitgereikt met nog wat snoep en rookgerei. We denken, dat de herders wel een andere Kerstboodschap hadden toen ze alom bekend maakten het woord, dat hun van het Kindeke, liggende in de kribbe, gezegd was.

Het is niet uit zucht tot kritiek, dat we dit alles zo schrijven, maar we willen gebruik maken van de gelegenheid om onze stem te laten horen. Uit dit nummer van het blad kunnen we niet opmaken, dat het een blad is voor Chr. Geref. jongeren. We lezen niets over de noodzakelijkheid van de vernieuwing van hart en leven. Of is dat overbodig? We raken steeds verder van huis, wanneer de nadruk gelegd wordt op wat doen voor het koninkrijk Gods, wanneer de grondslag daarvoor ontbreekt. De Heere Jezus kwam in Zijn dagen ook in aanraking met mensen, die daarin hun leven zochten, maar voor Hem was er bij hen geen plaats.

We hebben een positieve leiding van onze jeugd nodig, die een positief geluid laat horen. We hopen van harte, dat de redactie met deze opmerkingen rekening wil houden. Dan kan dit blad in het belang van de samenbinding in ons kerkelijk leven zijn.

Revolutie en Samenleving. Uitgave van het Landelijk Verband van Staatkundig Gereformeerde Studieverenigingen.

De redactie van Onderling Kontakt, tweemaandelijks jongerenstudieblad voor gereformeerd zicht op politiek en maatschappij, schreef ons o.a. het volgende:

„Het jaar 1968 kenmerkte zich o.m. door grote onrust in de studentenwereld. De universiteiten van Berlijn, Barcelona, Rome en Parijs kwamen in het nieuws door de opstanden en demonstraties van grote groepen studenten. Momenteel maken de heftige spanningen aan de Sorbonne duidelijk, dat de rust nog niet is weergekeerd.

Onze redactie heeft gemeend er goed aan te doen een themanummer aan dit verschijnsel te wijden. Dit nummer, dat midden januari verscheen onder de titel „Revolutie en Samenleving” wordt u hierbij aangeboden. Het geheel wil een bescheiden poging zijn tot belichting van enkele achtergronden van dit protest tegen de bestaande maatschappij en de daarmee verbonden revolutiegedachte”. Het gaat hier dus om een bepaald nummer van Onderling Kontakt, dat onder bovenstaande titel is uitgegeven. Dit nummer bevat in hoofdzaak artikelen van Drs. K. Exalto over Bijbel en gezag, D. A. Roozmond over Ontwaarding van beginselpolitiek, Mr. L. J. M. Hage over Achtergronden van de studentenopstanden en H. A. Abma over De democratie in een revolutionaire wurggreep, en een recensie van M. Golverdingen over een werkje van Ds. H. G. Abma over Macht van God en macht van de draak.

Met belangstelling hebben we dit werkje gelezen. Het doet goed daarin een schriftuurlijk geluid te horen. De artikelen zijn stuk voor stuk lezenswaardig en bieden stof tot nadere bezinning. Hier wordt goede lektuur geboden, die we gaarne willen aanbevelen. We leven in een verwarde tijd en het is goed, dat we gewapend worden tegen de vele gevaren, die dreigen.

Het nummer telt 48 blz. en kost f1,50. Het wordt franko toegezonden na ontvangst van dit bedrag op giro 526317 t.n.v. Administratie „Onderling Kontakt”, Parklaan 6 te Doorn, onder vermelding van „Revolutie en Samenleving”.

B.

JUFFROUW

ruim 57 jaar, zag zich gaarne geplaatst in gezin waar vrouw ontbreekt. Geen verpleging. Brieven aan administratie van Bewaar het Pand.